

Никольский авыл жирлеге советы утырышы

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

КАРАР КАРАРЫ

08.10.2019 елның 77-1

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының

"Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә

Бюджет төзелеше һәм бюджет процессы түрындагы

нигезләмәне раслау хакында" 2006 ел, 30 декабрь, 654нче карары

Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы нигезендә
Никольский авыл жирлеге Советы

Карар:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "кушымта нигезендә Татарстан Республикасының Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә бюджет корылышы һәм бюджет процессы түрында Нигезләмәне раслау хакында" 2007 ел, 30 нчы июль, 346 нчы номерлы карары
2. Үз көчен югалткан дип тану:
  - 2.1. Никольский авыл жирлеге Советының 2013 елның 19 декабреннән 58-3 санлы «Татарстан Республикасы Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә Бюджет төзелеше һәм бюджет процессы түрындагы нигезләмәне раслау түрында «гы карары.
  - 2.2. Билгеләргә кирәк, 15-28 ст., 31 ст. нигезләмәсе 2020 елга һәм 2021-2022 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм аны үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләренә карата кулланыла.
  - 2.3. Элеге карарны Спас муниципаль районның <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> хокукий мәгълүматның рәсми сайтында ([//http://pravo.tatarstan.ru](http://http://pravo.tatarstan.ru)) закон белән билгеләнгән срокта.
4. Элеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үзем артыннан калдырам

Никольский Башлыгы

авыл жирлеге башлыгы

Е. А. Синицин

Күшымта

Муниципаль Совет каарына карата

Никольское авыл жирлеге мәгарифе

Спас районы жирлеге

Республика Татарстан, № 77-1, 08.10.2019 ел.

ЭШ

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турында

Гомуми нигезләмәләр

Мәкалә 1. Элеге Нигезләмә белән жайга салына торган хокукий мөнәсәбәтләр

Элеге Нигезләмә нигезендә Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә бюджет корылышы һәм бюджет процессы турында Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Никольский авыл жирлеге Уставы (алга таба - - жирлек) жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру һәм жирлекнең муниципаль бурычы белән идарә итү барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

Мәкалә 2. Авыл жирлегендә бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукий нигезләре

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, элеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәкалә 3. Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Мәкалә 4. Жирлек бюджетының хокукий рәвеше.

Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлеке бюджеты Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Советы каары рәвешендә (алга таба текст буенча – жирлек Советы) эшләнә һәм раслана.

Жирлек бюджеты өч елга – Чираттагы финанс елына һәм план чорына төzelә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын формалаштыру Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты (алга таба – жирлек башкарма комитеты) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителә торган жирлек советының хокукий актлары нигезендә башкарыла.

5 Статья. Жирлектә Россия Федерациясенең бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджеты күрсәткечләренең Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәдәге бюджетлары белән чагыштырылуын тәэмин итү максатларында жирлек бюджеты проектын

төзегендә , жирлек бюджеты үтәлешендә, аның үтәлеше түрүнда хисап формалаштырганда Бюджет кодексы нигезендә Россия Федерациясе бюджет классификациясе кулланыла

2. Жирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәлгәндә бюджет керемнәренең баш администраторларының Россия Федерациясе Бюджет законнары белән билгеләнгән нормативлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүленә торган керемнәр буенча күчүчәнлеке тәэмим ителә.

Мәкалә 6. Бюджет процессы принциплары

Жирлектәге бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеке;
- бюджетлар арасында керемнәрне һәм чыгымнарны һәм дефицитларны финанслау чыганакларын чиқләү;
- бюджетларның мәстәкыйльлеке;
- бюджет дефицитларын финанслау чыганакларының, керемнәрнең һәм чыгымнарының чагылышы тулысынча;
- баланслылык;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеке;
- бюджет чыгымнарының гомуми (җыелма) каплау;
- ачыклык);
- бюджетның дөреслеге;
- бюджет акчаларының адреслары һәм максатчан характердагы;
- чыгымнар буенча ведомство;
- кассаларның бердәмлеке.

7 Статья. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы тубәндәге этапларны үз эченә ала:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразларын, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;;
- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджетының үтәлеше;
- бюджет түрүндагы карага үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту;
- бюджет үтәлеше түрүнда хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен тормышка ашыру.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм ул 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

Мәкалә 8. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- Жирлек Советы;
- Жирлек Башлыгы;
- Жирлек башкарма комитеты;
- Жирлекнең ревизия комиссиясе;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) ;

- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары) ;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары) ;

Мәкалә 9. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

- жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турында отчетларны карый һәм раслый.;
- жирлек бюджеты үтәлешен контролъдә тотуны тормышка ашыра ; ;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне башкара.

Жирлек Советына бюджет мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларында билгеләнгән компетенция чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәэмин итү өчен жирлек башкарма комитеты тарафыннан барлык кирәkle мәгълumat бирелегә тиеш.

2. Жирлекнең башкарма комитеты бюджет проектын төзүне тәэмин итә, аны Никольский авыл жирлеге Советына раслауга кирәkle документлар һәм материаллар белән кертә, жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә, Никольский авыл жирлекенә раслауга жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра, Муниципаль бурыч белән идарә итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара., һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе башкара:

- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;
- бюджет турында каарлар проектларына, бюджет законнарының башка норматив хокукий актларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлегенә экспертиза ясау;;
- муниципаль программаларга экспертиза ясау;
- бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, бюджет үтәлеше турында хисап буенча тикшерүләрне гамәлгә ашыру һәм бәяләмәләр әзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча;
- эчке финанс тикшерүен һәм эчке финанс аудитын бюджет чараларының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;;

5.Бюджет средстволарын баш бүлүче:

расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэмин итә; үзенә караган бюджет акчаларын алучылар һәм аннан файдаланучылар исемлеген төзи; бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләнүен тәшкил итә; бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

муниципаль биремнәрнең үтәлешен формалаштыра, раслый һәм контролъдә тота;

максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипләрне үтәүне тәэммин итә;

бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет Хисабын формалаштыра;

бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исеменнән жавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет чараларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындағы бүлүчеләргә һәм (яки) бюджет акчаларын алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти.;
- бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча бюджет акчаларын баш бүлүчегә тәкъдимнәр кертә;
- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэммин итә;;
- бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындағы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

7. Бюджет акчаларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет сметасын төзи һәм башкара;
- житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- нәтижәлелекне, ача каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның максатчан характерын тәэммин итә.;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тиешле тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып бара) яки килешү нигезендә әлеге вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра);
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет Хисабын формалаштыра (формалаштыруны тәэммин итә) һәм тапшыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы хокукий актларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

Мәкалә 10. Бюджет көрөмнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

2. Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлек Советының жирле салымнар турындагы каарларга, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган Совет каарларына үзгәрешләр керту турында чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каар проекты жирлек Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш

.

11 Статья. Бюджет чыгымнары

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациясе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет, Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлеге акчалары исәбеннән үтәлергә тиеш

12 Статья. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгымнар өлешендә жирлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру карала ала.

Жирлек Башкарма комитетының Резерв фонды қуләме бюджет турындагы каар белән билгеләнә һәм гомуми каар белән расланган чыгымнарын 3 процентыннан артмаска тиеш.

Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирлек башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәлеше турындагы квартал саен һәм еллык хисапларга теркәлә.

13 Статья. Муниципаль ихтияжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтияжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Дәүләт һәм муниципаль ихтияжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төzelә һәм түләнә.

14 Статья. Бюджет кытлығы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлығы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек бюджеты турында каар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган керемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең, өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән керемнәрнең расланган күләменең исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында кааралган чараларны гамәлгә ашырган очракта, жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган керемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган

күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллық күләменен 5 процентыннан артмаска тиеш.

Бюджет турында Совет карары белән жирлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаклары составында расланган очракта һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында жирлек бюджеты кытлыгы курсәтелгән керемнәр суммасы һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимүе чикләрендә әлеге пунктта билгеләнгән чикләуләрдән артып китәргә мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты дефициты әлеге статьяның 2, 2 пунктларында билгеләнгән чикләуләргә туры килергә тиеш.

15 Статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазъләрне урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының җәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бутән чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары составына кертелә:

керемнәр сатудан акцияләр һәм башка формаларын капиталында катнашу, жирлек милкендәге;

жирлек бюджеты чарапары буенча курс аермасы;

Гарант тарафыннан муниципаль гарантияләрне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка юл кую белән бәйле очракта, жирлек гарантияләрен үтәүгә Россия Федерациясе валютасында җибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә җибәрелә торган акчалар күләме;

жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетының юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттән күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма-жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта.

Калган акчалар белән идарә итү операцияләре составына җирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта гамәлгә куючи җирлек һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә җирлекнең Финанс-бюджет палатасында шәхси счетлары ачылган оешмаларның акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм җирлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасынdagы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуки барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасынdagы җирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар құләме»;

16 Статья. Ҙирлекнең муниципаль бурычы структурасы

Жирлек бурыч йөкләмәләре булырга мөмкин рәвешендә йөкләмәләрен буенча:

- 1) җирлекнең кыйммәтле кәгазыләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазыләргә);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) җирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан алынган кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән җирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенең Чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

Муниципаль бурыч құләменә кертелә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч құләме (статья 2007 елның 2 августынdagы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);
- 3) җирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч құләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр құләме;
- 5) җирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре құләме.

Муниципаль эчке бурыч құләменә кертелә:

- 1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч құләме;;
- 3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан җирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч құләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр құләме;
- 5) җирлекнең Россия Федерациясе валютасында түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре құләме.

Муниципаль тышкы бурыч құләменә кертелә:

- 1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисеннән жирлек тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасындағы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
  - 2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирлек тарафыннан бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.
- Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алыш 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

17 Статья. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән жирлекнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру (статья 2007 елның 2 авгуустындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

1. Эгәр Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсе туләү шартлары белән каралган туләү датасыннан соң килуче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәләр шартлары һәм жирлекнең муниципаль хокукий актларында билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан башкарылмаса), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, эгәр жирлекнең вәкиллекле органының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациисе валютасындағы жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торған вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация, әлеге статьяның 1 пункттындағы беренче абзацында күрсәтелгән сроклардан соң, Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукий акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру исәпкә алыша торған муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен кимету юлы белән гамәлгә ашырыла
(икенче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча гына аларны исәптән төшерү суммасына карата.

4. Элеге статьяның 1 пункттындағы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча Россия Федерациисе, Россия Федерациисе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай үк түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациисе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең эмиссия шартлары нигезендә аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациисе законнарында каралган операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә яисә башка операцияләр) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең чыгару, туләү датасына кадәр, күрсәтелгән орган карапы буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты үзе тарафыннан чыгарылган муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөкләмәләрне туләп бетерү датасы житкәнчә сатып алынган (алмашу нәтижәсендә алыша Россия Федерациисе законнарында каралган башка операцияләр нәтижәсендә алыша) дип танылырга хокуклы.

18 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Жирлекнең муниципаль эчке бурыч алулары дигәндә муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исеменнән жирле бюджетка заем акчаларын җәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлек бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.
2. Авыл жирлегенең муниципаль тышкы бурыч алулары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында, жирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә торган федераль бюджеттан жирле бюджетка кредитлар җәлеп итү үзәдә тотыла.
3. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.
4. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокуына Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә жирле администрация (жирлекнең башкарма-боеру органы) ия.
5. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру жирлек тарафыннан тубәндәге шартларны үтәгәндә гамәлгә ашырыла:
  - 1) жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлар булмау;;
  - 2) жирлек тарафыннан исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның бер яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмаган күләмдә кредит рейтинги алынган.
6. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә аны бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә керткәn очракта, жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы курсәткечләре курсәткечләрен арттыруга кiterə торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.
7. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә үл бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгәn очракта, муниципаль гарантияләрне бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар, Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр программаларын, шулай ук курсәтелгән программаларга үзгәрешләр кергәn очракта гына бирергә хокуклы.
8. Аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә керткәn очракта, жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы курсәткечләренең курсәткечләрен арттыруга кiterə торган күләмнәrдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.
9. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгәn очракта, жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру юлы белән бары тик жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы., үл Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган.
10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм 311 статьясы нигезендә кертелгәn очракта, жирлек

муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга ńем муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы ńем Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациисе валютасында бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан чираттагы финанс елына ńем план чорына Россия Федерациисе валютасында расланган очракта гына (Чираттагы финанс елына ńем план чорына Россия Федерациисе валютасында) бирергә хокуклы.), шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелде.

12. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган җирлекнең түләү сәләтен торғызу планы кысаларында Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча җирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәру рөхсәт ителми.

19 Статья. Җирлек тарафыннан чит ил валютасында бурыч алулар ńем гарантия бирү үзенчәлекләре

1. Җирлек Россия Федерациисенән чит ил валютасында Бурыч Алырга, Россия Федерациисенән, Россия Федерациисе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, җәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын Россия Федерациисе тарафыннан куллану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

Мәкалә 20. Муниципаль бурыч алуларның инч чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның инч чик күләме дип тиешле финанс елына муниципаль эчке ńем тышкы бурыч алулар программалары буенча җирле бюджетка акча җәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Җирле бюджетка акча җәлеп итү күләме чираттагы финанс елына ńем план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке ńем тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, ńем тиешле финанс елында акчаларны җәлеп итүнең гомуми суммасы җирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан ńем җирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.,

ńем 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, тиешле финанс елына ńем план чорына җирле бюджет турында Карап кабул ителгән.

3. Хисап финанс елында җирлек бурыч алуларының гомуми суммасы җирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, ńем агымдагы елның 1 гыйнварына җирле бюджет акчаларының күрсәтелгән арттыру суммасында барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, агымдагы финанс елына бурыч алуларның инч чик күләмен киметеп, Россия Федерациисе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

21 Статья. Муниципаль эчке ńем тышкы бурычыннан ńем җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең инч чик күрсәткечләреннән

1. Җирле бюджет турындагы карап нигезендә муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (җирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда), Чираттагы финанс елыннан ńем план чорының ńар елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган елның 1 гыйнварына торышы буенча), шул исәптән Россия Федерациисе

валютасында муниципаль гарантияләр, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югари чиге күрсәтелеп (җирлекнең чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югари чикләре (җирлекнең чит ил валютасындағы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләуләрне үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) җирле бюджет түрүнде карап белән расланган карап нигезендә расланган (Чираттагы финанс елына), кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән түләүләрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирле бюджет керемнәренең гомуми күләмнән артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындағы 4 пунктында караплган ҹаралар кулланылган очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) җирле бюджет түрүнде карап белән расланган кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирле бюджет керемнәренең гомуми күләменең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә җирле бюджет түрүндағы карап белән раслан:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты түрүнде Татарстан Республикасы законы белән расланган яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) җирле бюджет түрүнде карап белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең (Чираттагы финанс елына) 10 процентыннан артмаска тиеш, мөнä Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмнән тыш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычны түләү һәм хезмәт күрсәту буенча чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) җирле бюджет түрүнде карап белән расланган Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) җирле бюджет түрүнде расланган каарның 20 процентыннан артмаска тиеш (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) җирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 Статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәгә мәгълүматларны күрсәтеп:

- 1) һәр юнәлеш (максатлар), категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;
- 2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йөкләмәләр валютасы;
- 3) гарантияләрнең гомуми күләме;
- 4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау) ;
- 5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.
3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы кааруга күшымта булып тора.»;

23 Статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чит ил валютасында түләнгән чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган һәм (яисә) чит ил валютасында түләнгән бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.
2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән билгеләнә:
  - 1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча бурыч йөкләмәләрен түләү срокларында (Чираттагы финанс елында) жирле бюджетка максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында чит ил валютасында федераль бюджеттан жирле бюджетка жәлеп иту күләме һәм максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары;;
  - 2) максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.
3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында кааруга күшымта булып тора.

24 Статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.
2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:
  - 1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары (Чираттагы финанс елында) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп иту күләмнәре һәм тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары.;
  - 2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.
3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турында кааруга күшымта булып тора.
4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны үткәру муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылдырылмый

25 Статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациисе валютасындағы муниципаль гарантияләр программысы, түбәндәге мәгълүматларны күрсәтеп, Чираттагы финанс елында ńем план чорында бирелә торган Россия Федерациисе валютасындағы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:
  - 1) ńәр юнәлеш (максатлар), категория (төркемнәр) ńем (яисә) гарантиянең ńәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп гарантияләу юнәлешләре (максатлары) ;
  - 2) гарантияләрнең ғомуми күләме;
  - 3) гарантның принципалларга карата репресс таләбе хокуқы булу (булмау) ;
  - 4) гарантияләрне бирү ńем үтәүнең башка шартлары.
2. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациисе валютасында гына бирелә ńем үтәлә.
3. Россия Федерациисе валютасындағы муниципаль гарантияләр программысы бюджет турында тиешле карага күшымта булып тора.

26 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне үрнаштыруның иң чик күләмнәре
Чираттагы финанс елына ńем план чорының ńәр елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең иң чик күләме номиналь бәя буенча тиешле бюджет турында Каарда билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләреннән тыш жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

27 Статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.
2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэммин итми, шул исәптән принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше яисә принципал йөкләмәләрен үтәу вакыты якынлашкан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да.
3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.
4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы zagылдырылган валютада бирелә ńем үтәлә.
5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның үзенә тәэммин ителгән йөкләмәссе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар җаваплылық tota.
6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:
  - 1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү – жирлек) ńем Гарант исеменнән гарантия биргән орган исеме;
  - 2) бенефициарның исеме;
  - 3) принципалның исеме;
  - 4) гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен ńем Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнен гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәу вакытын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөним шартларын күрсәтеп));
  - 5) Гарант йөкләмәләре күләме ńем гарантиянең иң чик суммасы;
  - 6) гарантия бирү нигезләре;
  - 7) гарантия үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);
  - 8) гарантиянең гамәлдә булу срокы;
  - 9) гарантия очрагын билгеләу, гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты ńем тәртибе;
  - 10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;
  - 11) гарантия буенча йөкләмәләрне Гарант тарафыннан үтәу тәртибе;
  - 12) гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) гарантия суммасын киметү нигезләре ńем гарантиядә билгеләнгән башка очракларда;

- 13) гарантияне тұктату нигезләре;
  - 14) гарантның алдан язма ризалығыннан башка үзгәртелә алмый торған төп йөкләмә шартлары;
  - 15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау түрінде принципалға Гарант таләбе хокуқы булу яисә булмау (принципалға карата гарантның регресс таләбе, регресс);
  - 16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексінда, гарантның норматив хокуқый актларында, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.
7. Гарантның принципалға карата регресс таләбе хокуқын күздә тотмый торған муниципаль гарантия бары тик муниципаль гарантия бирә торған жирилек милкендәге муниципаль гарантияне үз эченә алған хужалық жәмғияте йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта мондый муниципаль гарантия гарантның принципалға карата регресс таләбе хокуқы белән бирелгән дип санала ńәм принципалың Россия Федерациясе Бюджет кодексінде 1153 статьясы ńәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торған, Россия Федерациясе Бюджет кодексінде 1153 статьясы ńәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торған вакытында гарантның гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә барлық килгән принципалға карата регресс таләбен канәгатьләндеру буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итү бурычы барлық килә. Күрсәтелгән тәэмминат бирелгәнчे муниципаль гарантияне үтәу рөхсәт ителми.
8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керуе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.
9. Гарант бенефициарның алдан язма рөхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуқлы түгел.
10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләр, яна хужаға (сатып алушыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (эмитентка) күчүгә, принципал (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазыләр түрінде Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрнең хокукларын тапшырудан (күчүдән) тыш, алдан язма ризалығыннан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчәргә) алмый.
11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда ńәм нигезләр (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындағы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язма ризалығыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук бу статьяның 7 пунктында ńәм Россия Федерациясе Бюджет кодексінде 1153 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципалы үтәлгәндә Гарант тарафыннан таныла.
12. Муниципаль гарантия буенча акча туләу түрінде бенефициар таләбе (гарантия үтәлеше түрінде бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына гарантка бирелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше түрінде бенефициар таләбе гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны күшүп, язма рәвештә гарантка белдерелергә тиеш.
13. Бенефициар муниципаль гарантиядә ńәм муниципаль гарантияне бирү түрінде күләмдә билгеләнгән срокыннан элек гарантияне үтәу түрінде таләпләрне, шул исәптән принципалың гарантиясе белән тәэммин итеп үтәлгәндән үтәу срокы якынлашкан дип санала торған вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуқлы түгел.
14. Гарант гарантия үтәлеше түрінде бенефициар таләбен кую түрінде принципалға хәбәр итәргә ńәм принципалға таләпнең күчермәсен тапшырырга тиеш.
15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә күшүп бирелгән документлар белән Гарантия үтәлеше түрінде таләбен карага ńәм гарантия шартларына таләпләр ńәм аңа күшүп бирелгән документлар туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш

16. Гарантия үтәлеше түрүнде бенефициар таләбе ńем аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла ńем гарант бенефициарга аның таләбен канәтгатьләндерүдән баштарта:

- 1) гарантия бирелгән срок тәмамланғаннан соң (гарантиянең гамәлдә булу срогы) гарантка таләп ńем (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка тапшырылган);
- 2) таләп ńем (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып, гарантка тапшырылды;
- 3) таләп ńем (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;
- 4) бенефициар принципал ńем (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципалның, гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең тиешле үтәлешен кабул итүдән баш тартты;
- 5) әлеге статьяның 7 пунктында ńем Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;
- 6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантиянең үтәлеше түрүнде бенефициар таләбе ńем (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез ńем (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәтгатьләндерүдән баш тарту түрүнде хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алырлық каршылыklарны чыгарырга хокуклы. Гарант хәттә принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да әлеге каршылыklарга хокукуын югалтый.

19. Гарантия үтәлеше түрүнде бенефициар таләбен ńем аңа күшүп бирелгән документларны нигезле ńем муниципаль гарантиянең тиешле шартлары дип танылган очракта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы муниципаль гарантиядә караплан йөкләмәсе гарантия белән тәэммин ителгән принципалның срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, ләкин гарантия суммасыннан да артмый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындагы йөкләмәсе туктатыла:

- 1) гарантта билгеләнгән күләмдә бенефициарга Гарант тарафыннан акча түләп,;
- 2) гарантиядә билгеләнгән вакыт узганинан соң, ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы);
- 3) принципал ńем (яисә) өченче затлар тарафыннан принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен үтәгән йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен бутән нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка ńем (яисә) судка бирелгән гарантия үтәлеше түрүнде гарантка карата таләп булу-булмауга карамастан) туктатылган очракта, яисә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка ńем (яисә) судка биргән таләпнең булу-булмавына карамастан));
- 4) гарантка кире кайтару юлы белән бенефициарның үз хокукларыннан ńем (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту түрүнде язма гаризасы буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, принципал тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында караплан гарантия буенча мондый гарантия буенча бенефициарлар ńем киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр фактта булмаган очракта гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, гарантны гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту түрүнде гарантия буенча үз хокукларыннан;
- 5) әгәр тәэммин ителешенә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәс;
- 6) бенефициар гарантка ńем (яисә) гарантка гарантка гарантия үтәлеше түрүнде гарантка таләп күйгеннан соң төп йөкләмәне (шул исәптән принципалны ńем (яисә) бенефициарны бетерүгә бәйле рәвештә) туктатуга яисә аның гамәлдә булмавын алыш-биреш дип тануга бәйле рәвештә;;
- 7) бенефициарның башка затка яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка гарантия, хокуклар ńем (яисә) бурычлар буенча таләп хокукларын бутән затка тапшырган очракта, гарантның алдан

язма ризалыгыннан (күрсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) яңа хужасына (сатып алушыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алушыга) күчүенә бәйле рәвештә, қыйммәтле кәгазыләр түрында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрне (хокукларын) алдан тапшырудан (күчүдән тыш), принципалның (эмитентның));

8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яисә принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча башка затка күчкән очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка, төп йөкләмә буенча принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча принципал тарафыннан тапшырылган очракта;;

9) гарантияләрдә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Гарантның аның буенча йөкләмәләре туктатылғаннан соң бенефициарның гарантияне тотып калу күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларны сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату түрында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы түрында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка юл куюы белән бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет қытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Эгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка юл кую белән бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гаранция буенча йөкләмәләрнең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү йөзеннән түләнгән акчалар регресси тәртибендә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга карата бирелгән таләп хокукларын үтәү йөзеннән алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гаранция белән тәэммин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гаранция бирү түрында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гаранция бирү түрында килешүдә билгеләнгән жаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар булып торган йөкләмәләрне тәэммин итүдә бирелә торган муниципаль гаранциянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль қыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гаранцияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гаранцияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

28 Статья. Муниципаль қыйммәтле кәгазыләр

1. Жирлек исеменнән чыгарылган қыйммәтле кәгазыләр муниципаль қыйммәтле кәгазыләр дип таныла.

2. Муниципаль қыйммәтле кәгазыләрнең эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы муниципаль бурыч алуларны тормышка ашыру хокукуна ия.

5. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле көгазылар төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәжәгатьләре тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексында билгеләнгән рәвешләрдә һәм тәртиптә бирелә.

Мәкалә 30. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.
2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

31 Статья . Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр

1. Акча йөкләмәләре буенча жирлек алдындагы бурыч булып акча средствоары суммасы тора, аны жирлек алдындагы акчалата йөкләмә нигезендә билгеле бер датага түләргә тиеш.
2. Жирлекнең финанс активлары жирлек алдында акча йөкләмәләре буенча таләпләрне формалаштыра.
3. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алу һәм исәпкә алу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, жирлекнең Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.
4. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләп хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.
5. Эгәр килешүдә башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчергәннән бирле үтәлгән булып санала.

II кисәк. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

32 Статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин итү максатларында социаль-икътисадый үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

Бюджет проектын төзү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителә торган нигезләмә нигезендә, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү жирлек бюджеты проектына нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә карата таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә юлламасы нигезләмәләре;;
- жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;
- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре ; ;

- муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәрту проектлары).

3. Бюджет проектын төзү өчен мәгълүмат кирәк:

- салымнар һәм жыемнар түрындагы Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар түрындагы законнары, жирлек Советының норматив-хокукий актлары, салымнар һәм жыемнар түрындагы закон проекты эшли башлаганда гамәлдә булган вакытта гамәлдә булган;
- жирлек бюджетына федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан түләү нормативларында;;
- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәҗәләре бюджетларыннан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча түләүсез керемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренең күздә тотылган күләмнәре;;
- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәҗәләреннән тапшырыла торган чыгымнар тәрләре һәм күләмнәре.

муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны исәпкә алу.

33 Статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт эчендә эшләнә.
2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын кертү түрында Карап кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.
3. Жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 Статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары нигезендә, жирлек Советына жирлек бюджеты түрындагы карап проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган Россия Федерациясе салымнары һәм жыемнары, бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль-хокукий актлары нигезендә фаразлана.

2. Жирле салымнар түрындагы карапларга, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган Совет карапларына үзгәрешләр кертү түрында жирлек Советы караплары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрында карап проекты жирлек Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмычка кабул ителергә тиеш.

3. Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар түрындагы норматив хокукий актларына жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрында карап проектын керткәннән соң, кабул итегендә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек Советы тарафыннан кабул итегендә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган үзгәрешләр кертүнә күздә тоткан норматив хокукий актларында жирлек Советының күрсәтелгән норматив хокукий актларының Чираттагы финанс елыннан соң килгән елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк үз көченә керүе түрындагы нигезләмәләр булырга тиеш.

35 Статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Спас муниципаль жирлеге Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

36 Статья. Муниципаль программалар

1. Жирлекнең муниципаль программалары (алга таба - муниципаль программалар) жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында каарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме программаны расланган муниципаль хокукий акт нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы каар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап тормышка ашырылырга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы каар үз көченә кергән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә.

Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәртергә, шул исәптән муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәрту кирәклеге турында Каар кабул ителергә мөмкин.

37 Статья. Бюджет проектын төзу тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзу тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәгән килеш, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III Кисәк. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАРНЫ КАРАУ һәМ РАСЛАУ

38 Статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, жирлектәге дефицит (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш»;

2. Жирлек бюджеты каары белән раслана:

- бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

- бюджет асигнованиеләрен Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре буенча йә бүлекләр, бүлекчәләре, максатчан статьялары(муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре),төркемнәре буенча булу (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә),
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет асигнованиеләренең гомуми күләме;
- Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм (яисә) башка бюджетларына бирелә торган бюджеттара трансферлар күләме;; план чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбенә каралган);
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
- муниципаль эчке бурычның индюгари чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның индюгари чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның индюгари чиге курсателеп,;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән жирлек бюджетының башка курсатечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чоры параметрларын үзгәртү жирлек Советының муниципаль хокукий акты нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы курсатечләрен үзгәртү расланган бюджет асигнованиеләрен арттыру яисә қыскарту йә чыгымнарының ведомство структурасына жирлек бюджеты чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет асигнованиеләрен керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә буленмәгән бюджет асигнованиеләре анлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы карарда Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә кертергә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (ярдәмче төрләре) буенча жирлек бюджеты турындагы карарда билгеләнгән максатларга тиешле бюджет асигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмнән гайре бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин

39 Статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта жирлек советына да тапшырыла:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенә көтелүче нәтижәләр;;
- жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит) ;
- жирлек бюджеты проектына аңлатма языу ; ;
- муниципаль эчке бурыйчының иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурыйчының иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган торышы буенча;
- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;
- башка документлар һәм материаллар.

40 Статья. Жирлек Советына бюджет түрында карар проектын керту

1. Жирлек башкарма комитеты житәкчесе Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрында карар проектын жирлек советына 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча карауга кертә.
  2. Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлек Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты түрындагы карары проектында расланган план чорының тиешле бюджеты күрсәткечләрен аныклау һәм тәzelә торган план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау карала.
  3. Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлекнең расланган бюджетының план чоры параметрларын аныклауны күздә tota:
    - Чираттагы финанс елына һәм план чорына Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты түрында карар проектын карау предметы булып торган төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау;;
    - жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яки киметүне раслау йә аңа тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту.
  4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренен иң чик гомуми күләме Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Советы карарлары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләрен финанс яғыннан тәэммин итү өчен житәрлек булмаса, башкарма комитет жирлек советына чираттагы финанс елында үз көченә керү (гамәлдә булуын туктатып тору) вакытларын үзгәртү түрында жирлек Советы карарлары проектларын кертә.
  5. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.
- Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәртергә, шул исәптән муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге түрында Карап кабул ителергә мөмкин.

37 Статья. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы һәм жирлек Советының муниципаль хокукуй актлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәгән килеш, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III Кисәк. БЮДЖЕТ ТҮРҮНДА КАРАРНЫ КАРАУ һәМ РАСЛАУ

38 Статья. Бюджетны карау ńэм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты түрүндагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарың гомуми күләме, жирлектәге дефицит (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш»;
  2. Жирлек бюджеты каары белән раслана:
    - бюджет керемнәренең Баш администраторлары Иsemлеге;
    - бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Иsemлеге;
    - бюджет ассигнованиеләрен Чираттагы финанс елына ńэм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре буенча йә бүлекләр, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар ńэм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре буенча бүлү (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә),
    - Чираттагы финанс елына ńэм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
    - гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
    - Чираттагы финанс елында ńэм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан ńэм (яисә) башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;; план чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына ńэм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбенә каралган);
    - Чираттагы финанс елына ńэм план чорына бюджет қытлыгын финанслау чыганаклары;
    - муниципаль эчке бурычның иң югары чиге ńэм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан ńэм план чорының ńэр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелеп,;
    - Россия Федерациясе Бюджет кодексы ńэм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.
3. Чираттагы финанс елына ńэм план чорына жирлек бюджеты түрүндагы каар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү ńэм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.
- Жирлек бюджетының план чоры параметрларын үзгәртү жирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.
- Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә қыскарту йә чыгымнарының ведомство структурасына жирлек бюджеты чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары ńэм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту юлы белән гамәлгә ашырыла.
4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.
  5. Жирлек бюджеты түрүндагы каарда Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә кертергә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәренең аерым төрләре (ярдәмче төрләре) буенча жирлек бюджеты түрүндагы каарда билгеләнгән максатларга тиешле бюджет

ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән гайре бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин

39 Статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта жирлек советына да тапшырыла:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
  - агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенә көтелүче нәтижәләр;;
  - жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;
  - Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит) ;
  - жирлек бюджеты проектына аңлатма языу ; ;
  - муниципаль эчке бурыйчның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурыйчның иң югары чиге,
- Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган торышы буенча;
- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;
  - башка документлар һәм материаллар.

40 Статья. Жирлек Советына бюджет турында карар проектын керту

1. Жирлек башкарма комитеты житәкчесе Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын жирлек советына 15 ноябрьдән дә соңга калмычка карауга кертә.
  2. Никольское авыл жирлеге муниципаль берәмлек Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындагы карары проектында расланган план чорының тиешле бюджеты күрсәткечләрен аныклау һәм тәзелә торган план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау карала.
  3. Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлекнең расланган бюджетының план чоры параметрларын аныклауны күздә tota:
    - Чираттагы финанс елына һәм план чорына Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты турында карар проектын карау предметы булып торган төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау;;
    - жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яки киметүне раслау йә ача тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту.
  4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең иң чик гомуми күләме Никольский авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Советы карарлары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләрен финанс яғыннан тәэммин иту өчен житәрлек булмаса, башкарма комитет жирлек советына чираттагы финанс елында үз көченә керү (гамәлдә булуын туктатып тору) вакытларын үзгәртү турында жирлек Советы карарлары проектларын кертә.
- Чираттагы финанс елында һәм (яки) план чорында финанслау чыганаклары белән тәэммин итеп мәгән аерым нигезләмәләренең план чорында каралырга тиеш.

41 Статья. Бюджет турында карар проектын карау

1. Авыл жирлеге Советы Рәисе чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәннән соң 2 эш көне эчендә аны жирлек Советына экспертиза үткәрү өчен ревизия комиссиясенә жибәрә.

10 (ун) эш көне эчендә ревизия комиссиясе бюджет түрүнде карап проекты түрүнде бәяләмә әзерли, алар ачыкланган очракта әлеге проектның житешсезлекләрен күрсәтә.

Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан бюджет түрүнде карап проектына төзәтмәләр әзерләгендә исәпкә алыша.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрүндагы карап проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссиягә, шулай ук жирлек Советы депутатларына карап тикшерүгә жибәрелә, гавами тыңлауларда тикшерелә.

3. Бюджет түрүнде карап проекты буенча килештерелмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе карапы белән килештерү комиссиясе төзелә ала, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек советы вәкилләренең тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне карый.

Жирлек бюджеты түрүнде карап бер уқылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы кабул иткән бюджет түрүндагы карап 2 (ике) эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисенә кул кую өчен жибәрелә.

5. Жирлек бюджеты түрүндагы карап рәсми рәвештә халыкка житкерелергә тиеш.

42 Статья. Бюджет түрүнде каарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет түрүнде карап проектын кабул итү нәтижәләре

1. Бюджет түрүндагы карап жирлек Советы тарафыннан расланган, Чираттагы финанс елы башланганчы жирлек Советы Рәисе тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары үз компетенциясе кысаларында бюджет түрүнде карап ителгән каарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүнө тәэммин итү буенча мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Эгәр Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрүнде карап финанс елы башыннан үз көченә кермәсә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режими кертелә.

IV кисәк. БЮДЖЕТ ҮТӘЛЕШЕ

43 Статья. Бюджет үтәлеше нигезләре

1. Бюджет үтәлеше жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.

2. Бюджет үтәлеше бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

44 Статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә tota:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетына салымнар, җыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән алынган керемнәрне бюджеттың бердәм счетына күчерү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык туләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын күчерү;;

- Россия Федерациисенең Салымнар һәм жыемнар түрындагы законнары нигезендә артық түләнгән яисә артық алынган суммалар хисабына;
- артық түләнгән яки артық алынган салымнар, жыемнар һәм башка түләуләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәкле артық бүләнгән суммаларны, чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә артық алынган суммаларга исәпләнгән процентларны жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерү.

45 Статья. Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше бюджет законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп башкарыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше күздә тотыла:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул иту;
- акча йөкләмәләрен раслау;;
- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү ; ;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен агымдагы финанс елында аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән башка килешүләр төзү юлы белән яисә законнар, башка хокукий актлар, килешү нигезендә кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләү бурычын түләү һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү рөхсәт язынын (акцепт) башкару рәвешендә бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү тәртибендә каралган документларның булу-булмавын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла. Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү жирлек бюджеты акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә башкарылырга мөмкин

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдалына бюджетның бердәм счетыннан акчаларны исәптән төшерүне раслый торган түләү документлары нигезендә, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләр уздыруны раслый торган башка документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

46 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше бюджет язмасы нигезендә баш администраторлар, администраторлар тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча башкарыла, монца бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш.

47 Статья. Жирлек бюджетын үтәгендә жирлек бюджеты түрында расланган каардан тыш фактта артыграк алынган табышлардан файдалану

Жирлек бюджетын үтәгендә жирлек бюджеты түрүндагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми қуләмнән артык фактта алынган керемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүндагы карапга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук муниципаль бурычны каплауга жибәрелә ала.

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындағы З пунктында каралган қуләмдә бюджет ассигнованиеләре житәрлек булмаган очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәү.

Жирлек бюджеты түрүнде карап белән расланган керемнәрдән тыш фактта жирлек бюджеты үтәгендә фактта алынган максатчан билгеләнештәге физик һәм юридик затлардан субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар һәм кире кайтарылмый торган керемнәр жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга юнәлдерелә., агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүндагы карапга үзгәрешләр кертмичә, бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән бәйле.

48 Статья. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

1. Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындағы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне тәмамлау Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статьяның таләпләре нигезендә башкарыла.

2. Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның инч чик қуләмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалталар.

Агымдагы финанс елының соңғы эш көненә кадәр жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә санкцияләнгән Бюджет йөкләмәләрен жирлек бюджетының бердәм счетындағы калган акчалар чикләрендә түләргә тиеш.

3. Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара трансферлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторы карапы нигезендә, агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларга ихтыяжның булуы түрүнде, күрсәтелгән бюджетара трансферларның калдығыннан артмаган қуләмдә, жирлек бюджетара трансферларның калган қуләмендә, жирле бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларга ихтыяжның булуы түрүндагы карап нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансферларның калдығын артмаган қуләмдә, Чираттагы финанс елында бюджет кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Кисәк V. төзү, тышкы тикшерү, карау
һәм БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН РАСЛАУ

49 Статья. Бюджет исәбе һәм бюджет үтәлеше түрүнда хисап

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше түрүнда хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре түрүнда хисап;
- 4) хисап хәрәкәте түрүнда акча;

5) Аңлатма языу.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Бюджет үтәлеше түрүндагы хисап квартал саен була.

Ағымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында ńем тұгыз аенда бюджет үтәлеше түрүндагы хисап жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан расдана ńем жирлек Советына, жирлекнең ревизия комиссиясенә Финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң үн көннән дә соңға калмыйча жибәрелә.

Бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

50 Статья. Бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисапны тышкы тикшеру

1. Бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының (администраторларының) бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне ńем бюджет үтәлеше түрүнде еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисапны тышкы тикшеру, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә, Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Жирлекнең башкарма комитеты ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңға калмыйча аңа бәяләмә әзерләү өчен бюджет үтәлеше түрүнде хисап тапшыра. Жирлек бюджеттер үтәлеше түрүндагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү эшләре бер айдан да артмаган вакыт эчендә башкарыла. Бюджет үтәлеше түрүндагы хисапка бәяләмә бюджет акчаларының баш администраторларының (администраторларының) еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшеру мәгълүматлары нигезендә әзерләнә.

4. Бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисапка нәтижә жирлек Советына ńем жирлек башкарма комитетына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

51 Статья. Жирлек Советына бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисапны тәкъдим итү, карау ńем раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңға калмыйча жирлек башкарма комитеты житәкчесе жирлек Советына финанс хисап елы өчен бюджет үтәлеше түрүнде отчет тапшыра.

2. Бюджет үтәлеше түрүндагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтәлешенә ńем бюджет хисаплылыгына анализ ńем (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре булган аңлатма языу, жирлек Советы бюджеттер үтәлеше түрүнде карар проекты, жирлек бюджеттер үтәлеше түрүнде башка бюджет хисаплылыгы ńем жирлекнең берләштерелгән бюджеттер үтәлеше түрүнде бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек Советы утырышында жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе йә аның ризалыгы белән жирлекнең ревизия комиссиясе рәисенең бюджет үтәлеше түрүндагы доклады тыңлана.

4. Фикер алышу ńем бюджет үтәлеше түрүндагы хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы бюджет үтәлеше түрүндагы хисапны раслау ńем жирлек Советы тарафыннан тиешле карар кабул итү яки бюджет үтәлеше түрүндагы карарны кире кагу түрүнде Карап кабул итә.

5. Жирлек Советы Бюджет үтәлеше түрүндагы карар кире каккан очракта, ул дөрес булмаган яисә түлү чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү ńем бер айдан артмаган вакыт эчендә кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

52 Статья. Бюджет үтәлеше түрүнде карар

Бюджет үтәлеше турындағы карап нигезендә хисап финанс елына бюджет үтәлеше турындағы хисап, бюджет керемнәренен, чыгымнарның һәм дефицитның (профицитның) гомуми күләмен күрсәтеп, раслана.

Хисап финанс елы өчен җирлек бюджеты үтәлеше турындағы каарга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

- җирлек бюджеты керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;
- керем тәрләре кодлары, керемнәр тәрләре, керемнәр тәрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарның ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- чыгымнарны классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, тәрләре буенча бюджетны финанслау чыганаклары кодлары буенча.

Бюджет үтәлеше турындағы карап нигезендә бюджет законнары һәм җирлек Советының муниципаль хокукий актларында бюджет үтәлеше турындағы карап өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI кисәк. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

53 Статья.Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациясе бюджет системаһы бюджетларыннан физик затларга башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне тәэмим итү, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, бюджеттән акча бирү турында килешүләр (килешүләр) шартларын үтәү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңғыларга бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле-җирлекнең Ревизия комиссиясе эшчәнлеге
3. Эчке муниципаль финанс контроле авыл җирлеге башкарма комитеты органнары (вазыйфаи затлары) булган муниципаль финанс тикшерүе органнарының контроль эшчәнлеге булып тора
4. Җирле бюджет үтәлеше барышында бюджет бозуларын кисәту һәм булдырмау максатыннан, алдан контролль алып барыла
5. Алдагы контроль аларның үтәлешенен законлылыгын, исәп һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында җирлек бюджеты үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.